

Lucia Nieto, Sara Bergaretxe, Jone Gurrutxaga eta Begoña Ferro.

“Patriarkatua habetzen du prostituzioak eta denoi dagokigu kontra egitea”

- Moana War -

► JONE GURRUTXAGA, LUCIA NIETO, BEGOÑA FERRO, SARA BERGARETXE ETA MOANA WAR

Euskal Herriko Mugimendu Abolizionistako kidea da Jone Gurrutxaga (Mendaro, 1968). Irailean aurkeztu zuten mugimendua, Bilbon, eta aurkezpenean Hego Euskal Herriko hainbat talde feministak parte hartu zuten, tartean Lanbroa, Betaurreko Moreak, Terapia eta Generoa taldeetako eta Nafarroako Plataformako kideek. Prostituzioa “sexualitate maskulinoaren eredu bortitz eta misoginoaren ondorio” dela diote abolizionistek, eta prostituzioaren kontra ez ezik, pornografiaren eta alokairuko sabelen kontra ere egiten dute. Abolizionismoaz hitz egiteko deitu dugu Gurrutxaga gurera. Ez da bakarrik etorri. Lucia Nieto (1993), Begoña Ferro (1970), Sara Bergaretxe (1971) eta Moana War (1980) plataformakideak etorri dira hitzordura. Moana Warrek, baina, nahiago izan du gordean mantendu eta horregatik ez da ageri argazkian. War luxuzko prostituzioan aritu zen hamar urtez. **Oharra:** Facebook, Twitter eta Instagram bidez jar daiteke Euskal Herriko Mugimendu Abolizionistarekin harremanetan.

- AINARA ARGOITIA -

◆ Zerk eraman zintuzten batzera?

Jone G.: Prostituzioaren gaia mahai gainean jartzeko beharrak, gizartea kontzientziatzeko beharrak. Jendarte honek ezin du ezizusiarena egiten jarraitu matxismoa, pobrezia eta arrazismoa gurtzatzen diren errealitate baten aurrean. Ezin diegu esan herrialde pobreetako emakumeei herrialde aberatsetako gizonen sexunahiak asetzera dela euren patua. Estatu espainiarra Europako Batasuneko lehen postuan dago emakumeen sexu esplotazioari

dagokionez, eta munduko hirugarrena da. Zenbait iturriren arabera, estatu espainiarrean ehun mila emakume prostituitzen dira gaur, eta munduan prostituzio-etxe gehien dituen bigarren herrialdea da. Prostituzioaren negozioak bost milioi euro mugitzen ditu egunero estatu espainiarrean. Milioiak mugitzen dituzten mafiez ari gara hizketan, gizonen eskaerak asetzeko gero eta emakume gazteagoak behar dituzten botere handiko mafiez. Eta eskari horri ez diote beren borondatez prostituzioan ari diren emakumeekin

erantzuten, jakina. Emakumeen salerosketan oinarritzen da negozioa, herrialde pobreetako emakumeen behar, ezjakintasun eta ahulezian. Ez dugu ahaztu behar prostituzioan ari diren emakumeen %95 inguru herrialde pobretuetakoak direla, eta beraz, euren egoera ekonomikoak baldintzatuta daudela hor.

◆ Azalduguzue. Zer da abolitzea?

Sara: Abolitzea estrategiak definitzea da prostituzioa gure gizartetik desagertu dadin. Ez da prostituzioa debekatzea edo prostituzioan ari diren emakumeak zigortzea. Gure ustez, prostituzioa abolitzeko funtsezkoa da gizarte patriarkal honen sexualitate eredu berrikustea, gizarte batek ezin baitu berdintasunezkoa izan gizonek emakumeen gorputza eros badezakete. Prostituzioan ari diren emakumeak muturreko indarkeria matxistaren biktima dira, eta erreparazioa merezi dute.

Lucia: Gure plataformak prostituzioa amaitu nahi du, baina baita pornografia eta umetokien alokairua ere, emakumeen gorputzak merkantzia gisa erabiltzearen adierazpen muturrekoak direlako. Interneten diru gehien mugitzen duen negozioa da pornografia. Pornografia-errialdeetan bideorik ikusiena taldean egindako bortxaketa batekoa da. Pentsa! Hezkuntza afektibo-sexual onik ez dago gurean, eta pornografia da gure gazteentzat sexura gerturatzeko bidea. Bestalde, sabelak alokatzea debekatuta dago estatuan, baina familia askok atzerrira jotzen dute baliabide gutxi dituzten emakumeen gorputza erostera. Giza trafikaren aldaera modernoa da.

◆ Ez du borroka erraza ematen zuenak.

Begoña: Badakigu ez dela erraza. Gizartea sensibilizatu behar dugu aurrean. Herritarrek jakin behar dute zein egoeratan dauden emakume hauek, zelako eskubide urraketak ematen diren, zeinek eusten dion negozio honi eta zertarako. Kontzientzia hartu behar dugu, eta legeak egin. Elkarrekin feministak batzuk ari dira lege proiektu abolizionista lantzen hemen ere, eta badaude tipo horretako legeak sortu dituzten herrialdeak ere. Prostituzioa erregulatzea ez da inondik inora kontra egitea.

◆ **Zuek aurkezpena egin eta gutxira Euskal Herriko Mugimendu Feministak oharra kaleratu zuen esanez zuen mugimendu hau ez zela zuzenean eurenetik sortu. Oharrean zioten jakitun zirela prostituzioa historikoki mugimendu feministaren korapilo handienetakoa izan dela, baina hala ere, eztabaida hau modu bitarrean baino era konplexuagoan ulertzeko lana egiten dihardutela. Zer diozue?**

Begoña: Uste dugu ideologikoki gugandik aldentzeko beharrak eraman dituela adierazpen horiek egitera, baina onartzen ez duguna da esatea ez garela mugimendu feministako kide, ez baita egia. Ni neu Lanbroa taldekoa naiz, eta 2000. urteaz geroztik ari gara gu prostituzioa abolitzeko eskatzen. Mugimendu feministaren barruan ikuskera ezberdinekoak gaude, baina gure plataforma ere mugimendu feministatik sortutakoa da. Plataformakide

“Abolitzea ez da prostituzioa debekatzea eta prostituzioan ari diren emakumeak zigortzea”

- Sara Bergaretxe -

guztiok gara kontzientzia feminista handikoak, bestela nekez izan daitekeelako abolizionista. Patriarkatua zer den jakitea eta emakume eta gizonezkoen arteko botere harreman desorekatuaren kontzientzia izatea

ezinbestekoa da garbi izateko zein sexualitate ereduren kontra ari garen borrokan. Nolanahi ere, egia da mugimendu feministaren barruan badaudela bestela pentsatzen dutenak eta eztabaida handia dagoela, ziurrenik feminismoa ez diren ideologiak nahasten direlako eta eztabaida zikintzen dutelako. Ez gara marko ideologiko beretik ari analisia egiten eta horrek nahasmendu handia dakar.

◆ Erregulatu ala abolitzeaz aparte zer beste aukerarik dago?

Lucia: Daukagun hau, baina bistan da daukaguna inork ez duela nahi. Prostituzioaren historia eta munduan gertatu dena aztertzea ezinbestekoa da eztabaidan hasteko. Herrialde batzuetan urteak daramatzate prostituzioa arautzen eta ikusi da ez direla helburuak lortu. 2013ko datuen arabera, Amsterdamen prostituzioan aritzen ziren 30.000 emakumetatik 800ek erregulatu dute beren egoera eta Gobernuak ez du lortu kobratu nahi zituen zergak kobratzea. Gauza bakarra lortu dute: negozioa legezkota nahiz lege kanpokoan indartzea.

◆ **“Prostituzioan aritzen diren guztiak ez dira gizakien salerosketaren biktima. Gizakiaren salerosketa kontzeptua bera oso europarra da. Prostituzioan aritzen diren emakume migrante askok badakite zertara datozen, nahiz beti ez dakiten zein baldintzetan jardungo diren”, esan zuen Norma Vazquez Sortzen aholkularitza zerbitzuko burua orain hurrengo hemen.**

Moana: Prostituzioan ari direnak euren gogoz ari diren kontu hori mitoa dela. Asmo bakarra ikusten dut nik afirmazio horren atzean: prostituzioa ez dela gure arazoa esan nahi bat. Egia da prostituzioan dabilzan denak ez direla emakume migranteak, hemen bertako asko ere ari direlako prostituzioan. Ni neu estatu espainiarrekoa naiz eta hamar urte egin ditut mundu honetan, eta esan diezazukedana da sekulakoak ikusi eta bizi izan ditudala eta prostituzioan ari diren emakumeek arazo larriak dituztela: depresioa, droga-mendekotasuna... Nire lankide batek bere burua urkatu zuen. Egin kasu! Zein beste lanbidetan edan edo drogatuta behar da bizi duzun errealitateaz ahazteko?

◆ Nola egin zenuen ihes?

Moana: Kasualitatez egia esan, baina nahiago dut nire kasuaz argibide gehiegirik ez eman. Nik lortu dut mundu horretatik irtetea, baina sufrimendua ez da amaitu. Arazo psikologikoak ez ezik, arazo fisikoak ere utzi dizkit. Prostituzioa ez da kaltebera. Ni ez naiz familia pobre batean jaioa, baina sartu nintzen ahuldade momentu batean behar ekonomikoa nuelako eta zirkulu horretan galdua ibili naiz hamar urtez. Gauza bat laga nahi dut argi: edozein emakumek buka dezake prostituzioan: baita gure herriko nes-

kek ere, orain unibertitateetara ere ari direlako joaten proxenetak emakume gazte bila. Gaur egun, neska batek jartzen badu sare sozialetan bere argazkia eta lan bila dabilela esan, putazaleen dozenaka mezu jasotzen ditu. Eta beste kontu bat: luxuzko prostituzioan ibili naizen arren, beti bizi izan naiz pobrezia mugan, eta ez dut prostituzioari esker aberastu den emakumerik ezagutu. Aldiz, dozenaka ezagutzen ditut drogen munduan jausi direnak edo depresioan erori direnak eta bururik altxa ezinda dabilzanak. Eguneroko ahotik lerdea darien gizonak penetratua izatea latza da gero! Prostituziora jotzen duten gizonak biolentoak dira, eta emakumeek ezer ezin dute aukeratu, eta are gutxiago ezetzik eman. Putazaleek ez digute galdetzen geure gogoz gauden hor; horrek ez die ardua.

◆ **Non jarri beharko genuke begia?**
Begoña: Feminismoa izan da fokua eskarian jarri duen lehen teoria, hau da putazaleetan, eta uste dugu hori dela bidea. Ordura arte inor ez zen konturatu arazoa ez direla emakumeak, prostituzioa kontsumitzen duten gizonak baizik. Zergatik behar dute gizonak prostituzioa? Zer sexualitate eredu da hori? Nola erakiko dugu gizarte berdinazale bat gizonak jarraitzen baldin badute pentsatzen emakumeen gorputzak eros ditzaketela? Begira, gizonak munduko edozein bazterretan taxi batera igo eta jakin dezakete non erosi ahal izango duten emakume baten gorputza eta egin ahal izango duten harekin nahi dutena, diru truke. Emakumeen eskubideen alde horrenbeste lan egin dugun eta egiten dugun herrialdeetan hori existitzeak frogatzen du zein azpiratuak gauden.

◆ **Non jarri beharko genuke begia?**

Begoña: Feminismoa izan da fokua eskarian jarri duen lehen teoria, hau da putazaleetan, eta uste dugu hori dela bidea. Ordura arte inor ez zen konturatu arazoa ez direla emakumeak, prostituzioa kontsumitzen duten gizonak baizik. Zergatik behar dute gizonak prostituzioa? Zer sexualitate eredu da hori? Nola erakiko dugu gizarte berdinazale bat gizonak jarraitzen baldin badute pentsatzen emakumeen gorputzak eros ditzaketela? Begira, gizonak munduko edozein bazterretan taxi batera igo eta jakin dezakete non erosi ahal izango duten emakume baten gorputza eta egin ahal izango duten harekin nahi dutena, diru truke. Emakumeen eskubideen alde horrenbeste lan egin dugun eta egiten dugun herrialdeetan hori existitzeak frogatzen du zein azpiratuak gauden.

Jone: Eta hartu gogoan datu hau: estatuan, gizonen %40k kontsumitzen dute edo kontsumitu dute noizbait prostituzioa.

Moana: Gehiago ez baldin badira!. Leku askotan prostituzio agentziek dirua ordaintzen diete taxi-gidariei lortzen duten bezero bakoitzeko. Negozio asko ixteko merkantzia gara.

◆ **‘Ezin dugu ezikusiarera egiten jarraitu’, ohartarazi duzue. Axolagabekeria ikusten duzue?**

Lucia: Txirringularitza lasterketetan ikusten ditugunean emakumeak txirringulariei sariak eta muxuak ematen aztoratu egiten gara, baina prostituzioarekin ez. Ez da erraza ulertzen. Mugimendu feministan beti egin da gogoeta eta beharbada komeni da gogoraraztea. Duela ehun urterako emakume sufragistak hasita zeuden sexualitateari buruz hausnartzen eta sexuen arteko desorekaz hitz egiten. Flora Tristan eta Aleksandra Kollontai sozialista feministek ere esan zuten prostituzioa gizonak emakumeekiko duten botereari eusteko funtsezko erakundea dela. Gero, 70eko hamarkadan, feministek sexu-indarkeriaren aurkako aldarrikapenak kontzeptualizatu zituzten, eta horren barruan, prostituzioa. 30eko hamarkadan, Emakume Libreen Alderdi Anarkosindikalistak prostituzio-liberatorioak sortu zituen, eta bigarren Errepublikak ildo abolizionista jarraitzeko asmoa agertu zuen, baina frankisten estatu golpeak ezerezean utzi zuen dena. Gizarte berdinazalea erai-

“Prostituzioan ari direnak euren gogoz ari diren kontu hori mitoa da”

- Moana War -

kitzeko derrigorra da prostituzioa abolitzea.

◆ **Zein argudiori heltzen diote erregulatzearen aldekoek zuen ustez?**

Begoña: Uste dut ideologia post-modernoak kalte handia egin di-

gula. Errelato handiak edo analisi makroak egiten zituzten ideologiak eta joerak amaitu zirenean, XX. mendearen azkenaldara, indar handia hartu zuen joera berri batek: postmodernismoak. Ideologia post-modernoak indibiduan eta eskubide indibidualetan jartzen du begia, analisi makroak alboratu lagata; gizartean gertatzen ari dena ahaztuta alegia, eta beraz, pertsona bakar batek esaten badu prostituzioan bere gogoz ari dela ematen du pertsona horren eskubidea lehenetsi behar dela. Eta analisi neoliberallean, batek erosi nahi badu eta besteak saldu, dena da bale, badakizu!. Hori da daukaguna, baina prostituzioak beste analisi bat egitea eskatzen du. Hitz egin behar da pobrezia feminizazioaz eta botere harreman desorekatuez.

◆ **Zenbaitek eskuineko pentsakerekin eta moraltasun handikoekin ere lotzen zaituztete abolizionistak.**

Begoña: Bai, hori ere badiote gutaz [muturra okertu du]. Gertatzen dena da sexuarekin lotutako dena oso isildua egon dela urte askoan eta orain badagoela sexuak txarrik ez duela esan behar bat. Eta txarrik ez du, jakina. Abolizionismoak ez dauka inolako zerikusirik puritanismoarekin. Ziurrenik, prostituzioaz hitz egiten hasi ziren lehenengo emakume sufragista haiek pentsakera puritanoagoa izango zuten, bere garaiko alabak zirelako, baina ez da gure kasua.

Lucia: Eliza bera izan da, gainera, prostituzioa erregulatzearen aldekoena, “okerrean onena” zela arrazoituta

Moana: Prostituzioa ontzat jotzen dute, baina beti ere bestea baldin bada prostituzioan ari dena: pobrea. Nahiko al lukete “lanbide” hori euren alabentzat? Denok izan ditzakegu arazo ekonomikoak noizbait, baina zeinek animatuko luke alaba prostituzioan sartzerat? Eta gehiago: ekonomikoki estu dabilen bikote batean zeinek saldu behar du gorputza? Emakumeak, ezta?. Beste gauza bat ere azpimarratu nahiko nuke: sexuaz ari gara, baina prostituzioak zerikusi gutxi du sexuarekin, biren arteko desioarekin. Prostituzioa gizonak emakumeenganako duten boterea da. Ez dut gogoratu nahi, baina putazaleek eskatzen zizkiguten zerbitzuak kontatuko banituzke hemen oilo larrutan jarriko genituzke irakurle guztiak. Beraien emazteek onartzen ez dizkieten gauzak eskatzen dizkigute guri, ordaindu gabe nekez lortuko lituzketen gauzak. Ez al da adierazgarria? Prostituzioak patriarkatua habetzen du eta horren kontra egitea denoi dagokigu. Prostituzioa erregulatzearen aldekoek galdetuko nieke ia zer duten ni bezalakoei eskaintzeko. Prostitutei entzun behar zaiela esaten dute, baina hortik irteera lortu dugunoi ez digute entzuten. Ni joan naiz laguntza eske eta laguntza eskaini didaten bakarrak mugimendu abolizionistako lagunak izan dira.